

VI. KONFERENCE NEUROPSYCHIATRICKÉHO FÓRA

27. - 29. dubna 2016

Francouzský institut v Praze
Štěpánská 644/35, Praha 1
Sál Kino 35

NEUROPSYCHIATRICKÉ FÓRUM

Neuropsychiatrické fórum, z.s., Sokolská 1805/26, Praha 2, 120 00, tel.: 224 262 110,
fax: 224 261 703, email: sekretariat@npforum.cz, web: www.npforum.cz

ORGANIZÁTOR

Neuropsychiatrické fórum z.s.

SEKRETARIÁT

Neuropsychiatrické fórum z.s.
Sokolská 26
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 262 110
Fax: +420 224 261 703
Email: sekretariat@npforum.cz
Web: www.npforum.cz

JEDNACÍ ŘEČ

čeština, slovenština a angličtina

AKREDITACE

Česká lékařská komora

Akce je pořádána dle SP č. 16 ČLK a účast lékařů bude ohodnocena 18 kredity.

Asociace klinických psychologů ČR

Akce je pořádána v rámci celoživotního vzdělávání klinických psychologů v souladu se zákonem č. 96/2004 Sb. a s navazující vyhláškou č. 4/2010 Sb. A bude ohodnocena kredity.

ORGANIZAČNÍ VÝBOR

Předseda

MUDr. Ondřej Fiala, Ph.D.

Členové výboru

MUDr. Vladimír Kmoch

MUDr. Alexander Nawka, Ph.D.

MUDr. Tomáš Nežádal, Ph.D.

MUDr. Stefan Raev

MUDr. Michal Raszka, Ph.D.

MUDr. Matěj Slovák

NEUROPSYCHIATRICKÉ FÓRUM

Neuropsychiatrické fórum, z.s., Sokolská 1805/26, Praha 2, 120 00, tel.: 224 262 110,

fax: 224 261 703, email: sekretariat@npforum.cz, web: www.npforum.cz

ORGANIZÁTOŘI DĚKIJÍ NÁSLEDUJÍCÍM PARTNERŮM:

Czech Medical Herbs s.r.o.

Desitin Pharma s.r.o.

Janssen – Cilag s.r.o.

Linde Gas a.s.

Lundbeck Czech Republic s.r.o.

Medicton Group s.r.o.

Pfizer spol. s r.o.

Servier s.r.o.

UCB s.r.o.

NEUROPSYCHIATRICKÉ FÓRUM

Neuropsychiatrické fórum, z.s., Sokolská 1805/26, Praha 2, 120 00, tel.: 224 262 110,
fax: 224 261 703, email: sekretariat@npforum.cz, web: www.npforum.cz

ORGANIZÁTOŘI DĚKUJÍ NÁSLEDUJÍCÍM MEDIÁLNÍM PARTNERŮM:

Nakladatelský dům GRADA

Nakladatelský dům GRADA

Vydavatelství Ambit Media - časopis Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie

Vydavatelství Solen - časopis Neurologie pro praxi

Vydavatelství Solen - časopis Psychiatrie pro praxi

NEUROPSYCHIATRICKÉ FÓRUM

Neuropsychiatrické fórum, z.s., Sokolská 1805/26, Praha 2, 120 00, tel.: 224 262 110,
fax: 224 261 703, email: sekretariat@npforum.cz, web: www.npforum.cz

PROGRAM

Středa, 27. dubna 2016

- 08.50-09.00 Slavnostní zahájení**
(předsedající: Fiala O)
- 09.00-10.30 Psychiatrická problematika prvních let života**
(předsedající: Beranová Š, Müllerová S)
- 09.00-09.30 Kdy opuštění bolí nejvíce? Co nám řekly studie rumunských sirotků (Goetz M)
- 09.30-10.00 Raný vývoj, rané trauma a attachment (Winnette P)
- 10.00-10.30 Screening a časná diagnostika autismu u předčasně narozených dětí (Dudová I)

10.30-11.00 kávová přestávka

- 11.00-12.30 Psychofarmakoterapie v těhotenství**
(předsedající: Nawka A, Raszka M)
- 11.00-11.30 Antipsychotika v graviditě a laktaci (Protopopová D)
- 11.30-12.00 Stabilizátory nálady v graviditě a laktaci (Kohútová B)
- 12.00-12.30 Antidepresiva a anxiolytika v graviditě a laktaci (Hanka J)

12.30-14.00 oběd

- 14.00-15.00 Firemní sympozium společnosti [Lundbeck](#)**
- 14.00-15.00 Vortioxetin: nové, multimodální antidepresivum (Horáček J)
- 15.00-16.00 Právní kurz**
- 15.00-16.00 Workshop zaměřený na právní aspekty neuropsychiatrické péče (Těšinová J)

16.00-16.30 kávová přestávka

- 16.30-18.00 Rehabilitace v dětském věku**
ve spolupráci s klinikou komplexní rehabilitace Monada - www.monada.cz
(předsedající: Dvořák T, Fiala O)
- 16.30-16.50 Klinické zkušenosti s využitím akupunktury ve fyzioterapii dětských neurologických diagnóz (Marková K)
- 16.50-17.15 Vliv odchylek psychomotorického vývoje dítěte na vertebrogenní problematiku (Dvořák T)
- 17.15-17.40 Ideativní a motorické funkce kortikální úrovně řízení pohybu u dětí z pohledu fyzioterapeuta (Musilová M)
- 17.40-18.00 Strategie v přístupu a vedení fyzioterapie v dětském věku (Šmídová R)
- 18.00-18.30 Členská schůze NPF**

Čtvrtek, 28. dubna 2016

09.00-10.30 Epilepsie ve stáří

(předsedající: Fremundová P, Nežádal T)

09.00-09.30 Specifika léčby epilepsie ve stáří (Hovorka J)

09.30-10.00 Interakce antiepileptik ve starším věku (Nežádal T)

10.00-10.30 Iktální a interiktální kognitivní porucha (Bajaček M)

10.30-11.00 kávová přestávka

11.00-12.30 Přednášky účastníků a představení posterů

(předsedající: Fiala O, Kmoch V)

11.00-11.50 Přednášky

11.00-11.10 Scopolamine disrupts place navigation in rats and humans: Validation of a translational task (Lobellová V)

11.10-11.20 Syndrom neklidných nohou asociovaný s funkčními poruchami hybnosti: pilotní studie (Slovák M)

11.20-11.40 Prostorově-kognitivní funkce a vztah ke zvířecím modelům neuropsychiatrických onemocnění (Stuchlík A)

11.40-11.50 prof. MUDr. Karol Matulay - neurolog, psychiatr, neuropsychiater (Frnakovič L)

11.50-12.30 Prezentace posterů

P001 Efekt ivabradínu, melatoninu a kaptoprilu na správanie hypertenzných potkanov (Aziriová S)

P002 Kognitivní profily různých typů demence v baterii RBANS (Bolceková E)

P003 Psychotická dekompenzace poruchy osobnosti vs. paranoidní schizofrenie z psychodynamického hlediska (Duchoňová K)

P004 Burning mouth syndrome. Is it real? (Hadjipapanicolaou D)

P005 Effect of anterior cingulate cortex (ACC) transient inactivation on dynamic navigation in the rat (Lobellová V)

P006 Rotující aréna, aparatura Arénomata a časoprostorová integrace (Malenínská K)

P007 Kognitivní deficit v potkaním modelu sporadické Alzheimerovy choroby (Petrásek T)

P008 Mnemonic and behavioral effects of biperiden, an M1-selective antagonist, in the rat (Popelíková A)

P009 Autogenní trénink – potenciál autogenního tréninku v léčbě cervikální dystonie (Víchová V)

P010 Sebestigmatizace, adherence k léčbě a vysazování medikace u psychotických poruch - průřezová studie (Vrbová K)

P011/P012 Práce s těhotnými ženami a matkami uživatelkami návykových látek v adiktologické ambulanci a screening jejich dětí (Sedláčková S)

12.30-14.00 oběd

Čtvrtek, 28. dubna 2016

- 14.00-16.00 Amyotrofická laterální skleróza**
(předsedající: Fiala O, Slovák M)
- 14.00-14.15 Onemocnění motorického neuronu/ALS - klinický obraz (Baránková L)
- 14.15-14.40 Kognitivní postižení u onemocnění motorického neuronu (Rusina R)
- 14.40-15.00 Neuropatologická diagnostika frontotemporálních lobárních degenerací s onemocněním motorického neuronu (Matěj R)
- 15.00-15.20 Dříve vyslovená přání u pacientů s ALS (Krejčíková H)
- 15.20-15.40 Pacient s diagnózou ALS v ordinaci psychiatra – kazuistiky (Milerová J)
- 15.40-16.00 Paliativní péče o pacienty s ALS (Závadová I)

16.00-16.30 kávová přestávka

- 16.30-18.00 Paliativní péče v neuropsychiatrii**
(předsedající: Fiala O, Slovák M)
- 16.30-17.15 How Dignitas safeguards quality of life through comprehensive and open-outcome advisory work (Luley S, Švýcarsko, přednáška v angličtině)
- 17.15-17.40 Konec života pacienta s pokročilou Parkinsonovou nemocí na ARO (Rusinová K)
- 17:40-18:00 Panelová diskuse

Pátek, 29. dubna 2016

- 09.00-10.30 Psychosomatika**
(předsedající: Kmoch V, Raszka M)
- 09.00-10.30 Co to znamená přijmout bio-psycho-sociální model zdraví a nemoci. Rodina jako sociální děloha? (Chvála V, Trapková L)

10.30-11.00 kávová přestávka

- 11.00-13.00 Transkulturální aspekty neuropsychiatrie**
(předsedající: Nawka A, Vevera J)
- 11.00-11.30 Psychiatry in Arab Region: a transcultural perspective (Hussien El Kholly, Egypt, přednáška v angličtině)
- 11.30-12.00 Sebevražedné atentáty z pohledu psychiatrie (Vevera J)
- 12.00-12.30 Politické a psychosociální aspekty uprchlické krize (Pojar T)
- 12.30-13.00 Panelová diskuse

13.00-14.00 oběd

- 14.00-16.00 Léčebné konopí**
(předsedající: Kmoch V, Raszka M)
- 14.00-14.20 Cannabis, a complex plant: experimental human studies with THC, CBD and THCV
(Amir Englund, Velká Británie, přednáška v angličtině)
- 14.20-14.40 Symptomatická léčba konopím: lege artis; kauzální léčba konopím: status quo
(Zábranský T)
- 14.40-15.00 Proces přijímání nové legislativy v ČR, jeho mezinárodní kontext a zahraniční ohledy
v oblasti léčebného konopí (Bém P)
- 15.00-15.20 Dovoz a pěstování léčebného konopí v ČR (Kubálek T)
- 15.20-15.40 Existuje vůbec indikace konopí v léčbě neurologických onemocnění (Růžička E)
- 15.40-16.00 Panelová diskuze
- 16.00-16.30 kávová přestávka**
- 16.30-18.00 Psychedelika**
ve spolupráci s Českou psychedelickou společností - www.czeps.cz
(předsedající: Kmoch V, Raszka M)
- 16.30-17.00 Změny mozkové konektivity a neuropsychologických funkcí v serotoninovém modelu
psychózy po podání psilocybinu (Páleníček T)
- 17.00-17.30 Fenomenologie a terapeutický potenciál psychedelické zkušenosti: historie a
současnost (Tylš F)
- 17.30-18.00 Panelová diskuze (Kmoch V, Randák D, Raszka M)
- 19.30-23.30 Benefiční večer na podporu pacientů s ALS**
pořádáno ve spolupráci se společností ALSA - www.zsalsa.cz
v průběhu večera proběhne předání ceny MUDr. Jana Bureše za rok 2015
(cenu uděluje Alzheimer nadační fond - www.alzheimernf.cz)
a předání ceny za nejlepší účastnickou přednášku a poster na VI. konferenci NPF

PŘEDNÁŠKY

Aktivní účastníci

Název:

Scopolamine disrupts place navigation in rats and humans: Validation of a translational task

Autoři:

Veronika Lobellová (3), Jan Laczó (1, 2), Hana Marková (1, 2), Iveta Gažová (1, 2), Martina Pařízková (1), Jiří Cerman (1, 2), John Harrison (4, 5), Manfred Windisch (6), Jakub Hort (1, 2), Tereza Nekovářová(3), Kamil Vlcek (3), Aleš Stuchlík (3)

Afiliace pracoviště:

1. Department of Neurology, 2nd Faculty of Medicine, Charles University in Prague and Motol University Hospital, Prague, Czech Republic
2. International Clinical Research Center, St. Anne's University Hospital Brno, Brno, Czech Republic
3. Department of Neurophysiology of Memory, Institute of Physiology, Academy of Sciences of the Czech Republic, Prague, Czech Republic
4. Metis Cognition Ltd., Kilmington, United Kingdom
5. Department of Medicine, Imperial College, London, United Kingdom
6. NeuroScios GmbH, St. Radegund/Graz, Austria

Klíčová slova:

spatial navigation, Morris water maze, Blue velvet arena, scopolamine, donepezil, translational research

Abstrakt originální studie

Úvod a cíl studie:

Searching for potential anti-neurodegenerative drugs requires valid paradigms for testing their efficacy. We present a validation of Hidden-Goal Task (HGT) based on the Morris water maze in a similar design for rat and human testing. We used scopolamine to model cognitive dysfunction similar to one seen in Alzheimer's disease (AD) and donepezil, a symptomatic medication for AD. The aim of our study was to test the effect of scopolamine and donepezil on spatial navigation and compare the effect of treatments in human and rat testing.

Metodika:

Spatial navigation testing consisted of four sessions of HGT performed at baseline, 2, 4 and 8 hours after dosing in human testing and 1, 2.5 and 5 hours in the rat test.

Výsledky:

Scopolamine impaired spatial navigation in HGT. In humans subjects co-administered with scopolamine and donepezil were similar to subjects on placebo. In animals, we found clear ameliorative effect of donepezil on the scopolamine treatment in spatial navigation trials, but not in probe trials.

Závěr:

Scopolamine impaired place navigation, while co-administration of donepezil alleviated this effect in the task. The present model employing scopolamine and donepezil may represent a valid design for translational research.

Scientists from the Institute of Physiology CAS were supported by GAČR Center of Excellence P304/12/G069. Scientists from Hospital Motol were supported by GAUK Grants No. 624012, 546113, and 1108214. ERDF-Project FNUSA-ICRC (No. CZ.1.05/1.1.00/02.0123) and project ICRC-ERA-HumanBridge (No. 316345); European Social Fund and the State Budget of the Czech Republic; ESF (Reg. No. CZ.1.07/2.3.00/20.0117); Ministry of Health, Czech Republic 00064203, provided additional support of researchers outside Institute of Physiology, AS CR. Institutional support was provided LRG No. 2/2012 (699002) and research projects AV0Z50110509 and RVO:67985823.

Název:

Syndrom neklidných nohou asociovaný s funkčními poruchami hybnosti: pilotní studie

Autoři:

Matěj Slovák¹, David Kemlink¹, Evžen Růžička¹, Tereza Serranová¹

Afiliace pracoviště:

1 Neurologická klinika a Centrum klinických neurověd 1. LF UK a VFN, Praha, Česká republika

Abstrakt originální studie

Cíl:

Stanovení prevalence syndromu neklidných nohou (restless legs syndrome, RLS) u heterogenní skupiny pacientů s funkčními poruchami hybnosti (FPH).

Úvod: Pacienti s RLS často popisují své příznaky velmi pestře až neobvykle a RLS může u FPH být zaměněn s funkčními sensorickými symptomy. Diagnóza RLS, která je založena na typické anamnéze, může být podpořena aktigrafickým nálezem periodických pohybů končetinami (periodic limb movements, PLM). PLM se vyskytují u 85-95% pacientů s RLS.

Metodika:

Studie se zúčastnilo celkem 74 pacientů s FPH (62 žen, průměrný [SD] věk 44.0 [13,5] let). Ze zdravotnické dokumentace a z detailních pohovorů byla zaznamenána přítomnost sensorických symptomů, organických komorbidit a užívání antidepresiv (AD). Všichni pacienti vyplnili validovaný trojotázkový dotazník ke skríninku RLS. U pacientů s pozitivním RLS skríninkem (RLS+) byla zaznamenána doba trvání a rodinná anamnéza RLS. Všem RLS+ pacientům byl následně po dobu tří nocí v domácím prostředí připevněn na palce u obou nohou aktigraf k detekci PLM. Pro diagnózu PLM (PLM+) byla stanovena prahová hodnota PLM indexu=7,6. K hodnocení komorbidit byl použit index součtu následujících onemocnění: diabetes, hypertenze, infarkt myokardu, obezita, CMP, nádorové onemocnění, renální onemocnění, anémie, deprese, tyreopatie a migréna. Byl analyzován vliv věku, komorbidit a užívání AD na frekvenci RLS+ a PLM+.

Výsledky:

Sensorické příznaky se vyskytovaly u 58 pacientů s FPH (78,4%). Pozitivní skrínink RLS jsme našli u 39 pacientů (52,7%; 95% CI 41.3%-64.1%). Rodinná anamnéza RLS byla přítomna u 6 pacientů (8,1%). U 20 pacientů (27,0%) se příznaky RLS objevily po rozvoji FPH. PLM byly nalezeny u 74,4% RLS+ pacientů (95% CI 60.7%-88.1%). RLS+ pacienti byli starší (průměrný [SD] věk 48,5 [10,7] vs. 39,0 [14,6] let, $p < 0.01$), avšak nebyl přítomen rozdíl ve věku mezi PLM+ a PLM- skupinou. Nenalezi jsme žádné rozdíly mezi testovanými skupinami v indexu komorbidit a užívání AD.

Závěr:

U našich pacientů s FPH byla zjištěna prevalence RLS diagnostikovaného pomocí validovaného dotazníku vyšší než v běžné populaci (52,7% vs. 5-10%) s nízkou falešnou pozitivitou při aktigrafické verifikaci PLM. V souladu s předchozími studiemi může být i u FPH rizikovým faktorem pro RLS vyšší věk. Detailní anamnéza spolu s objektivizací PLM umožňuje odlišit RLS od funkčních sensorických symptomů a efektivně RLS léčit.

Podpořeno grantem AZV ČR 16-29651A.

Název:

Prostorově-kognitivní funkce a vztah ke zvířecím modelům neuropsychiatrických onemocnění

Autoři:

Aleš Stuchlík

Afilie pracoviště:

Fyziologický ústav AV ČR, Praha
Národní ústav duševního zdraví, Klecany
Přírodovědecká fakulta UK, Praha

Klíčová slova:

prostorová navigace, paměť, CNS, nemoci, modely

Abstrakt originální studie

Úvod a cíl studie:

Prostorová kognice je široce používanou analogií vyšších kognitivních funkcí člověka. Naše pojetí prostorové navigace ji chápe jako vícesložkový proces sestávající z procesů učení a paměti, rozpoznávání pozic objektů, kognitivní koordinace a behaviorální flexibility. Prostorová navigace je významně narušena u řady neuropsychiatrických onemocnění i jejich animálních modelů.

Metodika:

Výzkum využil originální úlohy vyvinuté na našem pracovišti, především aktivní vyhýbání se místu na rotující aréně Kolotoč, úlohu vyhýbání se nepříteli a rozpoznání polohy objektu promítaného na počítačový monitor.

Výsledky:

Naše práce ukázala závislost některých navigačních procesů na hipokampu, narušení učení u animálních modelů schizofrenie, a poškození kognitivní flexibility u animálním modelu obsedantně kompulzivní poruchy.

Závěr:

Přednáška shrnuje dosavadní výsledky na pracovišti autora získané za podpory projektů a ukazuje postižení specifických složek prostorové navigace u animálních modelů nemocí centrálního nervového systému. Tato práce byla podpořena grantem GAČR 14-03627S a AZV 15-34524A, projektem AV ČR M200111204 a GAČR P304/12/G069 a MŠMT LH14053. Institucionální podpora byla poskytnuta projektem RVO:67985823. Tato publikace vznikla rovněž v rámci projektu „Národní ústav duševního zdraví (NUDZ)“, registrační číslo ED2.1.00/03.0078, financovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Název:

prof. MUDr. Karol Matulay - neuroológ, psychiater, neuropsychiater

Autoři:

Ladislav Frankovič

Afiliace pracoviště:

NsP Prievidza, Nemocnica Bojnice

Klíčová slova:

Karol Matulay, neuroológ, psychiater

Abstrakt kazuistiky

Dňa 11. októbra 2016 si slovenskí psychiatri, neuroológovia pripomenú 110. výročie narodenia prof. MUDr. Karola Matulaya.

Bol viacnásobný zakladateľ:

- patrí k zakladateľským osobnostiam slovenskej psychiatrie, neurologie a epileptológie
- uviedol do praxe elektrokonvulzívnu liečbu
- rozpracoval sústavu liečenia a rehabilitácie chronických duševných chorôb
- slovu „sociálny“ dal konkrétnu, operatívne použiteľnú náplň v psychiatrii
- vybudoval psychiatrickú kliniku v Martine
- budoval systém komplexnej starostlivosti o mentálne postihnutých

Jeho vitalita ohromovala a fascinovala. Ani nepriazeň okolností ho neodradili od práce, keď mal dôvod pracovať. Hovoril: „Čo stojí zato, aby sa to urobilo, stojí zato, aby sa urobilo dobre.“

Bol dobroprajný, ale kritický a náročný učiteľ. Bol nielen osobou, ale aj osobnosťou. Správal sa jednoducho. Rozprával jednoducho. Písal jednoducho. Lekári, psychiatri, neuroológovia, špeciálni pedagógovia, ale aj iní odborníci sa podnetmi prof. MUDr. Matulaya zaoberajú aj v súčasnosti. Nikdy neemigroval. Chcel pracovať pre slovenskú vedu, slovenské zdravotníctvo, mentálne postihnutých pacientov na Slovensku.

POSTERY

Aktivní účastníci

Název:

Efekt ivabradínu, melatonínu a kaptoprilu na správanie hypertenzných potkanov

Autoři:

Silvia Aziriová¹, Kristína Repová¹, Tomáš Baka¹, Kristína Krajčírovičová¹, Ramadan Aziri⁴, Fedor Šimko^{1,2,3}

Afiliace pracoviště:

¹Ústav patologickej fyziológie, Lekárska fakulta Univerzity Komenského, Bratislava

²III. Interná klinika, Lekárska fakulta Univerzity Komenského, Bratislava

³Ústav experimentálnej endokrinológie, Slovenská akadémia vied, Bratislava

⁴Národný onkologický ústav, Bratislava

Klíčová slova:

Hypertenzia, správanie, ivabradín, melatonín, kaptopril

Abstrakt originální studie

Úvod a cíl studie:

Cieľom práce bolo pomocou 24 h monitorovania správania potkanov zistiť, ako NO deficitná hypertenzia ovplyvní správanie pokusných zvierat a do akej miery bude správanie hypertenzných zvierat ovplyvnené chronickým podávaním ivabradínu, kaptoprilu a melatonínu.

Metodika:

12-týždňové samce potkanov kmeňa Wistar sa rozdelili do 6 skupín po 12: kontroly, L-NAME (40 mg/kg/deň p.o.), ivabradín (10 mg/kg/deň p.o.), L-NAME + ivabradín (40 + 10 mg/kg/deň p.o.), L-NAME + kaptopril (40 + 100 mg/kg/deň) a L-NAME + melatonín (40 + 10 mg/kg/deň p.o.). Potkanom sa v týždňových intervaloch meral systolický tlak krvi (STK) pletyzmograficky na chvoste. Správanie, sa sledovalo po 4. týždni 24 h monitorovaním vo phenotyper-i.

Výsledky:

Chronické podávanie L-NAME viedlo k signifikantnému vzostupu systolického tlaku krvi. Podávanie kaptoprilu, melatonínu a dokonca aj ivabradínu výrazne znižovalo STK. Ivabradín, melatonín aj kaptopril významne znížili denný príjem potravy. Ivabradín a melatonín spôsobili signifikantné zvýšenie pohybovej aktivity počas 24 h a ivabradín výrazne zvýšil aj rýchlosť pohybu.

Záver:

Podávanie L-NAME zvyšovalo STK, ale nemalo vplyv na správanie potkanov. Chronické podávanie melatonínu a ivabradínu spôsobilo výrazne zvýšenie lokomócie u potkanov s hypertenziou; okrem toho všetky tri protektívne látky významne znižovali denný príjem potravy.

Práca bola podporená grantami VEGA 2/0183/12 a VEGA 1/0227/12.

Název:

Kognitivní profily různých typů demence v baterii RBANS

Autoři:

Eva Bolceková (1)

Kateřina Čechová (2)

Silvie Johanidesová (3)

Robert Rusina (1,3)

Afiliace pracoviště:

(1) Neurologická klinika a Centrum klinických neurověd, 1. LF UK a VFN v Praze

(2) FN Motol, Praha

(3) Thomayerova nemocnice, Praha

Klíčová slova:

demence, neuropsychologie, RBANS

Abstrakt originální studie

Úvod a cíl studie:

RBANS je krátká neuropsychologická baterie, která je vhodná pro osoby bez kognitivního deficitu až pacienty se středně těžkým syndromem demence. Umožňuje získat pět standardních skóre (indexů) pro jednotlivé kognitivní domény a celkový skóre. Cílem této prezentace je ukázat kognitivní profily různých neurodegenerativních onemocnění v této baterii.

Metodika:

Vyhodnotili jsme 359 neuropsychologických vyšetření osob s kognitivním deficitem. Průměrný věk byl 74,3 roku (SD 9,6), vzdělání 13,7 roku (SD 3,3). Všichni pacienti byli vyšetřeni neurologicky včetně zobrazovacích metod (CT/MR) a dalších pomocných vyšetření a byla jim stanovena diagnóza podle publikovaných kritérií. Vzorek zahrnuje pacienty s mírným kognitivním deficitem, Alzheimerovou nemocí, frontotemporální lobární degenerací, nemocí s Lewyho tělísky, vaskulárním kognitivním postižením a depresí. Standardní skóre RBANS byly převedeny na z-skóre, ty byly mezi sebou srovnány a byla provedena diskriminační analýza.

Výsledky:

Všechny indexy RBANS se mezi diagnostickými skupinami statisticky významně lišily. Prezentujeme kognitivní profily jednotlivých nemocí a odpovídající hodnoty senzitivity a specifity.

Závěr:

Sledované diagnózy vykazují v RBANS odlišné kognitivní profily. Tato krátká baterie tedy může pomoci při diferenciální diagnostice kognitivního deficitu.

Název:

Psychotická dekompenzace poruchy osobnosti vs. paranoidní schizofrenie z psychodynamického hlediska

Autoři:

Kateřina Duchoňová

Afiliace pracoviště:

Psychiatrické oddělení, Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha

Klíčová slova:

Paranoidní schizofrenie – hraniční porucha osobnosti – psychotická dekompenzace – psychodynamický pohled- vývojový konflikt – obranné mechanismy

Abstrakt kazuistiky

Uvádím kazuistiku 36 leté pacientky vedené zpočátku pod diagnózou úzkostně-depresivní poruchy, později poruchy osobnosti s emočně nestabilními a schizoidními rysy a ještě později vedené pod diagnózou paranoidní schizofrenie pro přetrvávající auditivní a vizuální halucinatorní percepce. Pacientka skutečně z čistě popisného hlediska naplňuje diagnostická kritéria pro tuto poruchu, ale viděno v širším kontextu a také z psychodynamického hlediska se u pacientky jedná o tzv. psychotickou dekompenzaci u osobnosti s anomální strukturou (emočně nestabilní a schizoidní), vzniklou pravděpodobně na základě patologického separačně-individuačního procesu, včetně typického prožívání úzkosti a vnímání vlastního self odlišným způsobem než u schizofrenních pacientů. S pacientkou se po celé roky pracovalo převážně farmakoterapeuticky bez zásadního efektu, teprve zahájení psychoterapeutické práce v posledních měsících přineslo určitý posun ve vnímání sebe sama, v práci s vnitřními agresivními impulzy a zlepšení sociálního fungování.

U pacientů s hraniční poruchou osobnosti se objevují akutní, epizodické poruchy testování reality jako iluze, vztahovačnost a flash-backy, ale i perzistující halucinatorní percepce. U jedinců s hraniční poruchou osobnosti bývají vztahy k blízkým vztahovým osobám často dysfunkční a existuje i široká evidence závažné traumatizace v dětství nebo adolescenci. Pacienti s hraniční poruchou se pohybují na kontinuu, které ve svých extrémních podobách hraničí s psychotickým stavem, přesto nejsou psychotické fenomény ani symptomy disociace zařazeny do stávajících diagnostických kritérií pro hraniční poruchu. V klinické praxi bývá obtížné správně odlišit psychotickou dekompenzaci hraniční poruchy osobnosti a psychotické onemocnění a často se přistupuje pouze k farmakoterapeutickému přístupu. V psychoterapii je důležité pracovat na bezpečném, podpůrném terapeutickém vztahu, který umožní opět integrovat fragmentované vnímání sebe samých i okolí. To je základ pro vytvoření správného testování reality a zlepšení kvality života pacientů.

Název:

Burning mouth syndrome. Is it real?

Autoři:

Demetra Hadjipapanicolaou, Tomáš Glaser, Ilja Žukov, Petr Kozelek, Eliška Fenclová, Anna Dlubalová.

Afiliace pracoviště:

Department of Psychiatry, First Faculty of Medicine, Charles University in Prague and General University Hospital in Prague

Klíčová slova:

Burning mouth syndrome, glossodynia, glossopyrosis.

Abstrakt kazuistiky

Burning mouth syndrome (BMS) is characterized by burning sensation in the oral cavity, affecting mainly women in menopausal period. BMS can be classified as primary or secondary according to its etiology. Psychiatric disorders are present in 50% of BMS patients, supporting the hypothesis, that etiopathogenesis of BMS may have a psychological origin. However, a latest hypothesis concerning a dysregulation of dopaminergic pathways have been also proposed.

A 69 year old female patient admitted to Psychiatric clinic of the General University Hospital in Prague for insomnia, anxiety and unremitting burning sensation of the tongue lasting approximately 6 months. Further, she reported difficulties coping with everyday activities, decreased appetite and suicidal thoughts. She was on sertraline for the last 4 weeks without any improvement. During hospitalization, sertraline was switched to amitriptyline, additionally she was medicated with gabapentin. After 3 weeks of treatment, patient referred remarkable improvement of oral burning sensation.

Název:

Effect of anterior cingulate cortex (ACC) transient inactivation on dynamic navigation in the rat

Autoři:

Veronika Lobellová, Jan Svoboda, Anna Popelíková, Nikhil Ahuja, and Aleš Stuchlík

Afiliace pracoviště:

Department of Neurophysiology of Memory, Institute of Physiology, Czech Academy of Sciences, Prague, Czech Republic

Klíčová slova:

enemy avoidance task, moving and stable robot, dynamic environments, anterior cingulate cortex, navigation, spatial learning

Abstrakt originální studie

Úvod a cíl studie:

Enemy avoidance task (EAT) is a behavioral paradigm in which the rat is trained to avoid a moving or stable object on an arena. Completing this task requires continuous updating of the rat's position relative to the enemy. As the ACC is considered to play a role in decision making and attention, our aim was to observe effect of its functional inactivation in various versions of the EAT.

Metodika:

Rats were trained to avoid a small robot on a dry arena in three conditions – moving robot, slowly moving robot and stable robot. After, they received stereotaxic injection of GABA-A agonist muscimol into the ACC region and were tested for avoidance.

Výsledky:

In the moving robot condition rats' performance was disrupted by ACC inactivation. On the subsequent session with saline injection (sham-inactivation) rats improved their performance significantly. In the slowly moving and stable robot conditions we did not detect differences in performance after muscimol injection.

Závěr:

Based on our experiment, ACC plays a role only in the dynamic navigation, while it does not seem to be distance estimation in the case of stable robot or very slow movement. ACC is thus suggested to play a specific role in continuous updating of attended experience and navigation in an environment with a dynamic goal.

This work was supported by GACR grant 14-03627S and AZV 15-34524A and by MSMT LH14053.

Název

Rotující aréna, aparatura Arénomat a časoprostorová integrace

Autoři

Kristýna Malenínská (1), Tereza Nekovářová (1,2), Tomáš Petrásek (1), Iveta Vojtěchová (1) a Aleš Stuchlík (1)

Afiliace pracoviště:

1. Fyziologický ústav AV ČR, Vídeňská 1083, Praha
2. Národní ústav duševního zdraví, Topolová, Klecany

Klíčová slova

Čas, prostor, časoprostorová integrace, potkan, Kolotočové bludiště

Abstrakt originální studie

Úvod a cíl studie:

Úloha aktivního vyhýbání se místu na rotující aréně se používá ke studiu prostorové orientace a jejích neurálních mechanismů. Potkani jsou na rotující kruhové aréně trénováni vyhýbat se neoznačenému stabilnímu sektoru za použití prostorových vodítek v místnosti. V tomto případě byla použita modifikace této úlohy, kdy se potkani postupně učili řešit úlohu i při absolutní tmě. Cílem bylo zjistit, jestli jsou zvířata ve tmě schopna spojit použití prostorové (v tomto případě pozice uvnitř arény) a časové informace, aby se vyhnula averzivnímu stimulu.

Metodika:

Pokus byl prováděn s 5 dospělými samci potkanů kmene Long-Evans ve věku 4 měsíců. Rotující aréna sestává z kovového disku o průměru 82 cm se stěnou z plexiskla. Úloze předcházela habituace (5 dní), po naučení klasické úlohy se zvířatům na určitou, postupně se prodlužující dobu zhasínalo.

Výsledky:

Potkani byli schopni řešit tuto úlohu i za tmy jen s nepatrně větším počtem chyb. Při kontrolním pokusu s vypnutím šoku se místu nevyhýbali.

Závěr:

Prokázalo se, že potkani jsou schopni řešit úlohu i bez použití distálních vodítek. Averzivní stimul tvoří pro zvířata jednu z mála dostupných prostorových informací ve tmě a spolu s použitím časování byla díky tomu schopna odhadnout jak daleko a jakou dobu se pohybovat, aby se vyhnula potrestání. Poster představí rovněž originální behaviorální aparaturu Arénomat, sloužící ke studiu časoprostorové integrace.

Tato práce byla podpořena grantem MŠMT LH14053.

Název:

Kognitivní deficit v potkaním modelu sporadické Alzheimerovy choroby

Autoři:

Tomáš Petrásek^{1,2}, Martina Škurlová¹, Kristýna Maleninská¹, Iveta Vojtěchová¹, Karel Valeš^{1,2}, Aleš Stuchlík¹

Afiliace pracoviště:

1 – Odd. Neurofyzologie paměti, Fyziologický ústav AV ČR, Vídeňská 1083, 142 20, Praha 4
2 – Národní ústav duševního zdraví, Topolová 748, 250 67, Klecany

Klíčová slova:

Alzheimerova choroba; animální model; prostorová paměť

Abstrakt originální studie

Úvod a cíl studie:

Alzheimerova choroba (AD) patří k nejzávažnějším a zároveň k nejrozšířenějším neuropsychiatrickým onemocněním, jehož výzkum je komplikován také nedostatkem vhodných animálních modelů. Naším cílem bylo otestovat přítomnost kognitivních poruch u komerčně dodávaného animálního modelu AD (Samaritan; Taconic Pharmaceuticals, USA), založeného na chronické intracerebroventrikulární aplikaci amyloidu beta a látek vyvolávajících oxidativní poškození (síran železnatý a L-buthionin-(S,R)-sulfoximin).

Metodika:

V experimentu bylo použito 9 modelových zvířat a 10 kontrol, ve věku 11 - 22 týdnů. Potkani byli otestováni v úloze vodního bludiště testující dlouhodobou paměť, a v úloze aktivního vyhýbání se místu (AAPA) na suché aréně s přeučněním.

Výsledky:

Potkani s experimentálně navozenými příznaky AD ve vodním bludišti nacházeli skrytý cíl později a po uplávání delší dráhy než zvířata kontrolní, a mezi jednotlivými testovacími sezeními se výrazně nezlepšovali. V probe trial s odstraněným ostrůvkem na rozdíl od kontrol nejevili žádnou preferenci oblasti, kde byl ostrůvek původně umístěn.

V úloze AAPA, během osvojování úlohy, se experimentální potkani učili pomaleji a úlohu zvládli hůře než kontrolní zvířata. Ve fázi přeučnění deficit nedosáhl statistické významnosti.

Závěr:

Použitý model vykazuje zjevný kognitivní deficit. Třebaže nemůže poskytnout vhled do etiologie AD, připadá v úvahu pro testování neuroprotektiv a prokognitiv.

Studie byla podpořena Centrem excelence GAČR P304/12/G069. Kristýna Maleninská, Karel Valeš a Aleš Stuchlík byli také podpořeni grantem MŠMT LH14053. Institucionální podpora RVO: 67985823 a projekt ED2.1.00/03.0078.

Název:

Mnemonic and behavioral effects of biperiden, an M1-selective antagonist, in the rat

Autoři:

Anna Popelíková, Veronika Lobellová, Karel Valeš, Aleš Stuchlík

Afiliace pracoviště:

Institute of Physiology, Czech Academy of Sciences, Prague, Videnska 1083, 14220, Czech Republic.

Klíčová slova:

Biperiden, rat, M1-antagonist, memory impairment, Morris water maze

Abstrakt originální studie

Úvod a cíl studie:

As the search for valid models of cognitive and memory impairment progresses, the well-established drugs used thus far in this field are challenged by potential candidates with higher specificity of effect. Application of muscarinic acetylcholine receptor antagonists such as scopolamine is often employed as a fast screening model of cognitive impairment. However, its non-selectivity also leads to a wide range of non-mnemonic and autonomic effects. We have tested the effects of an antagonist with high affinity for M1 receptors: biperiden, which had been previously suggested as a potential more selective alternative.

Metodika:

Several variants of the Morris water maze task that interrogate specific functions were used:

- Reversal (flexibility) with probe trials (memory retention),
- Delayed matching to position (DMP; working memory and memory trace persistence),
- Counterbalanced acquisition (place learning).

Výsledky:

In the probe trials of the reversal protocol and counterbalanced acquisition, a decreased time spent in the target quadrant in the biperiden-treated group has been observed. In both the DMP and counterbalanced acquisition tasks, biperiden tended to increase escape latencies and distance to hidden platform.

Závěr:

As the experiments are still underway, it is yet premature to draw definite conclusions. Thus far, we have observed a compromising effect on memory retention in probe tasks. Administration of biperiden also seems to impair rats' performance in the DMP. Our final results will help to decide whether biperiden represents a more selective model than scopolamine. It will also show the involvement of M1-receptors in spatial navigation and memory.

This work was supported by GACR grant 14-03627S and AZV 15-34524A, by AS CR M200111204 and by GACR P304/12/G069 and by MSMT LH14053. Institutional support was provided by RVO: 67985823.

Název:

Autogenní trénink – potenciál autogenního tréninku v léčbě cervikální dystonie

Autoři:

Veronika Víchová, Petr Dušek, Tereza Serranová, Anna Fečíková

Afiliace pracoviště:

PK 1. LF UK, KAD 1. LF UK a VFN Praha
NK 1. LF UK a VFN Praha

Klíčová slova:

Autogenní trénink, výzkum, neurologie, psychiatrie, psychoterapie

Abstrakt originální studie

Úvod a cíl studie:

Již Schultz doporučuje sugestivní a relaxační postupy jako důležitou a efektivní součást terapie a psychoterapie. Léčebné duševní ošetření nazývá psychoterapií a autogenní trénink (AT) patří k jejím metodám. Metaanalýza výsledků klinických studií AT (Stetter, Kupper, 2002, s. 45) hodnotila klinickou efektivnost této metody. Ze 73 kontrolovaných studií (publikovaných v letech 1952 – 1999) bylo vybráno 60 do metaanalýzy, z toho 35 bylo randomizovaných. Randomizované studie prokázaly větší efektivnost, ostatní studie střední efekt. Objevily se nespecifické efekty u AT, např. efekt na náladu, kognitivní výkon, kvalitu života a psychologické proměnné. Prokazatelný pozitivní efekt byl zaznamenán pro ovlivnění napětí u bolestí hlavy/migrény, mírný až střední efekt pro esenciální hypertenzi, srdeční onemocnění, astma, somatoformní bolesti (nespecifického typu), Raynaudovo onemocnění, úzkostné poruchy, mírný až střední efekt pro depresi/dysthymii a funkční poruchy spánku. Relaxační metody, jako je AT, progresivní svalové relaxace, relaxace – biofeedback a relaxace – hypnóza jsou často užívány v rámci mnoha psychologických léčebných přístupů a settingu terapií pro léčbu různých onemocnění a v preventivních a rehabilitačních programech (srov. Stetter, 1998). Metoda je více rozšířena v německy mluvících zemích, ale byla uvedena i do anglo-amerického prostředí díky pracím W. Luthe (Linden, 1994). AT je založen na pasivní koncentraci vnímání těla (např. tíha a teplo v končetinách, teplo v dutině břišní, rytmus dechu a srdce), které jsou facilitovány pomocí autosugescí. AT je seberelaxační procedura, pomocí které je vyvoláno psychofyziologické uvolnění a může tak ovlivňovat abnormálně zvýšenou svalovou aktivitu.

V současné době probíhá ve spolupráci s Neurologickou klinikou VFN výzkum využití AT u cervikální dystonie, což je onemocnění projevující se mimovolným stáčením hlavy způsobené abnormální aktivitou šíjového svalstva. Předpokládáme, že metoda autogenního tréninku ovlivní dystonické symptomy signifikantně více než placebo. Dále očekáváme redukci prožívaného stresu pomocí tělesného/psychického uvolnění, které sníží subjektivní vnímání negativních projevů onemocnění a pozitivně ovlivní kvalitu života.

Metodika:

Cvičení probíhalo v malé skupině pacientů (10 a 8 osob) s cervikální dystonií. Celkem se uskutečnilo 9 setkání v trvání 60 minut. Proběhne testování za použití následujících metod: Stress profile, BDI-II - Beckův inventář depresivity, DŽS - Dotazník životní spokojenosti a HAMA - Hamiltonova škála úzkosti.

Výsledky:

- Celkové skóre a jednotlivé subskóre v Toronto Western Spasmodic Torticollis Rating Scale (TWSTRS)
- Vyšetření celkem 2x, před zahájením AT a za 6 měsíců po proběhnutí AT. Vyšetření proběhne vždy těsně před aplikací botulotoxinu (tedy v nejhorším stavu).
- VAS - Vizuální analogová škála bolesti
- Při porovnání párovým t-testem překvapivě vyšlo, že celkové TWSTRS skóre je po nácviku AT signifikantně nižší, zatímco po nácviku cvičení dle Mojžíšové nikoliv.
- Signifikantní výsledek je potěšující, ale jedná se zatím o malou skupinu pacientů. Z výsledků je patrné, že po AT se zlepšilo 6/9 a po Mojžíšové 5/8 pacientů. Při analýze jednotlivých TWSTRS subskóre je patrné, že zlepšení celkového TWSTRS po AT je dáno hlavně snížením subskóre bolesti.

Závěr:

Pilotní studie naznačuje, že subjektivně obě skupiny měli profit z tělesného a psychického uvolnění a pozornosti, která jim byla věnována. Signifikantně nižší TWSTRS skóre ve skupině AT, zejména snížení skóre bolesti, bude třeba ověřit na větším vzorku pacientů.

Název:

SEBESTIGMATIZACE, ADHERENCE K LÉČBĚ A VYSAZOVÁNÍ MEDIKACE U PSYCHOTICKÝCH PORUCH – PRŮŘEZOVÁ STUDIE

Autoři:

¹Kristýna Vrbová, ¹Dana Kamarádová, ¹Klára Látalová, ¹Ján Praško, ¹Andrea Cinculová,
¹Radim Kubínek, ¹Barbora Mainerová, ^{1,2}Marie Ocisková, ¹Anežka Ticháčková

Afiliace pracoviště:

¹Klinika psychiatrie, Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Fakultní nemocnice Olomouc
²Katedra psychologie, Filozofická fakulta University Palackého v Olomouci, Fakultní nemocnice Olomouc

Klíčová slova:

Psychóza, schizofrenie, sebestigmatizace, adherence, vysazování medikace.

Abstrakt originální studie

Úvod a cíl studie:

Většina jedinců s diagnózou schizofrenie se musí vypořádat s nějakou formou stigmatizace. Průřezová studie ambulantních pacientů s diagnózou psychotické poruchy měla za cíl zjistit, zda existuje souvislost mezi sebestigmatizací, současnou adherencí k léčbě a svévolným vysazováním psychofarmak v minulosti.

Metodika:

K hodnocení bylo použito objektivní i subjektivní CGI-S (Clinical Global Impression – Severity), dotazník adherence DAI-10 (Drug Attitude Inventory), míra sebestigmatizace hodnocená dotazníkem ISMI (Internalized Stigma of Mental Illness Scale) a demografická data.

Výsledky:

Studie hodnotila u 74 ambulantních pacientů s poruchou ze schizofrenního okruhu. Z nálezů vyplývá, že hereditární zátěž, pohlaví, partnerský vztah, vzdělání, ani subjektivní či objektivní hodnocení aktuální závažnosti poruchy nehraje v případě sebestigmatizace významnější roli. Míra sebestigmatizace nesoúvisela s přiznaným vysazováním léků v minulosti. Ovšem závažnost sebestigmatizace statisticky významně souvisela s mírou současné adherence k léčbě a dávkou antidepresiv. Pacienti s vysokou mírou sebestigmatizace byli méně adherentní k léčbě a užívali vyšší dávky antidepresiv ve srovnání s pacienty, kteří se stigmatizovali méně.

Závěr:

Adherence k léčbě je jednou z nejdůležitějších podmínek úspěchu léčby. Jako důležitý faktor v adherenci se jeví také stigmatizace a sebestigmatizace. Slibnou perspektivou pro zvýšení adherence mohou být strategie na snížení sebestigmatizace, které mohou být prováděny pomocí systematické psychoedukace nebo v rámci psychoterapeutického vedení.

Název:

Práce s těhotnými ženami a matkami uživatelkami návykových látek v adiktologické ambulanci a screening jejich dětí

Autoři:

Simona Sedláčková, Kateřina Dobrinič

Afiliace pracoviště:

Adiktologická ambulance a PSS Centrum pro rodinu, Středisko prevence a léčby drogových závislostí Drop In, o.p.s.

Klíčová slova:

gravidní uživatelky, terapie, screening,

Abstrakt originální studie

Anamnestické sledování gravidních žen a matek uživatelek návykových látek v adiktologické ambulanci. Cílem bylo stanovit léčebná opatření a ověřit schopnost žen bývalých uživatelek pečovat o své děti a kompetence k rodičovství. Byl proveden systematický screening u těchto žen v době zahájení léčby a to v rámci multidisciplinárního přístupu, s ohledem na zjištěné poznatky v rámci screeningových šetření. Dále proběhlo rozšíření screeningového šetření u dětí těchto žen, zejména dětí, které byly v těhotenství ovlivněny návykovou látkou a včasné zahájení intervence, a to jak u posilování rodičovských kompetencí, tak v rámci vývojových poruch u dětí. Výstupem byla výhoda efektivního užití managementu multidisciplinárního přístupu při sledování cílových skupin a při screeningovém šetření. Ukázalo se jak lze podpořit biologické matky v péči o jejich děti a předejít tak rizikovému vývoji mnohem lépe, než u dětí v pěstounských rodinách, a to zejména z důvodů vyššího zájmu o spolupráci ze strany zkoumaných žen.

Klíčová slova: Management. Anamnéza. Drogy. Systém. Centrum pro rodinu. Drop In.

Úvod a cíl studie:

Schopnost žen bývalých uživatelek pečovat o své děti a kompetence k rodičovství

Metodika:

Studium a analýza dokumentace, rozhovory, anamnestická vyšetření, vlastní pozorování

Výsledky:

V období od r. 2004 – 2014 bylo hodnoceno 1 126 žen užívajících návykové látky 696 za uvedené období má děti v péči. V screeningovém šetření 70 dětí z toho 5 % je v náhradní rodinné péči a jejich rozvoj je srovnatelný s rozvojem dětí u biologických matek.

Závěr:

Z hlediska emočního vybavení dětí a jejich rozvoje je velice důležité podpořit léčbu žen uživatelek a následnou komplexní práci i s jejich dětmi pro upevnění emočních vazeb a zdravého vývoje u dětí. Náhradní rodinná péče se neukázala vždy jako jediné vhodné řešení, a to ani v blízké rodině, ani v osobě profesionálních pěstounů.